

Ribisgården

Årstema 2022

Samhørighed- et samspil med kultur og natur

Efter en kreativ evaluering på vores pædagogiske lukkedag besluttede vi os for at blive nysgerrige på begrebet SAMHØRIGHED, hvor vi vil styrke fællesskabet, børnenes samspil i mødet med hinanden. Hjælpe dem med at håndtere deres viljestyrke i konflikter med hinanden, således de bliver større, klogere, stærkere og venligere i mødet med deres kammerater.

Samhørighed vil vi arbejde med hele året som et fælles pædagogisk begreb og indsats. Som genstandsfelt har vi naturen og kulturen.

Naturen som vi fortsætter med, når vi arbejder med FN's 17 Verdensmål, naturens biodiversitet og arbejdet for bidrag til en bæredygtig udvikling. I 2021 modtog vi fra Friluftsrådets organisation Grønne spirer – Bæredygtighedsflaget. I 2022 vil vi markere denne milepæl med en fejring. Arbejdet med bæredygtigheden er nu en integreret del af det pædagogiske arbejde i Ribisgården. Det fortsætter som et pædagogisk sigte uden udløbsdato.

Vi arbejder med årstiderne, og sætter de æstetiske rum, der er med til at vise børnene hvad de mon kan i denne årstid.

Hvad betyder samhørighed egentligt?

Følelse eller tilstand af nært fællesskab mellem to eller flere personer eller parter, når vi læser i Gyldendals røde ordbog.

Charlotte Gade, Coach definerer samhørighed således:

- **Samhørighed** er en følelse af forbundethed mellem mennesker.
 - **Samhørighed** er en tilstand af at høre til et fællesskab, som man kan opleve i familiære relationer, venskab eller i en gruppe eller alliance af mennesker.
- Samhørighed** er en følelse af at høre til på et dybere følelsesmæssigt plan, som bygger på venskab, respekt, omsorg og medmenneskelighed.

Samhørighedsfølelse og læring

Den danske forsker Louise Klinge har undersøgt hvordan selvbestemmelsesteoriens tre psykologiske behov påvirker børns motivation i praksis.

Her følger hendes anbefalinger:

- Imødekom børnenes initiativer, forslag og spørgsmål (selvbestemmelse og mestring)
- Involver børnene, og lad dem bidrage til egen læring (selvbestemmelse, mestring og samhørighedsfølelse)
- Lad være med at tale for længe ad gangen (selvbestemmelse)
- Lad børnene hjælpe hinanden (Samhørighedsfølelse)
- Sørg for, at børnene har det godt sammen (Samhørighedsfølelse)

Gør det meningsfuldt: Vi sørger for at børnene forstår hvorfor, det er vigtigt for dem - eller for andre mennesker - at de lærer det, vi vil have dem til at lære. Der kan være stor forskel på, hvad der gør, at forskellige børn oplever noget som meningsfuldt, derfor vil vi med fordel overveje, om det er muligt at gøre det meningsfuldt på flere forskellige måder samtidigt.

Gør det socialt: Vi sørger for at børnene bliver mere motiverede til at lære, når det de laver sættes ind i en social kontekst. Får børnene til at arbejde sammen med andre børn. Det er vigtigt vi bemærker, at sociale elementer ofte falder hårdt til jorden, hvis ikke børnene oplever et formål eller en anvendelse af det sociale. Når vi arbejder med konflikthåndtering, er det eksempelvis ikke nok bare at give plads til diskussioner børnene imellem. Hvis børnene skal bruge det, skal de hjælpes i gang, og vi skal tydeliggøres, hvilket formål de sociale elementer tjener.

Gør det levende: Vi vil forsøge at undgå at det vi arbejder med blot, formidler fakta, som vi forventer, at børnene skal huske. Vi bruger storytelling/storyline. Hvor vi sammen med børnene fortæller om det de skal udforske og erfare. Vi bruger billeder eller video af børnene og får dem til at forklare det, de har været optaget af og tilegnet sig viden om, vi lytter til barnets stemme. På denne måde bliver det lærte på én og samme tid mere håndgribeligt og interessant, og børnene bliver bedre rustet til at bruge den nye viden i deres virkelighed.

Forbundenhed til mennesket – en samhørighed i kulturen

Antropologen Rane Willerslev udtaler i sin nyeste bog "Den magiske natur" at naturglæden ikke handler om at rejse fra sted til sted. Men ligger i at lære et område at kende. Hvor står dyrene? Hvordan løber strømmen i åen? Når du fordyber dig i dine omgivelser, får du en intuitiv fornemmelse for dem, og så mærker du resonansen.

Sociologen Hartmut Rosa taler om det resonante møde med naturen: Der, hvor vi er åbne, lyttende og modtagelige for, at der kan opstå noget særligt. Dette møde finder bedst sted, hvis vi genlærer at lade os overvælde, mener han.

Den resonans vil vi gerne have børnene oplever, når de færdes ude i naturen, som en samhørighed mellem menneske og natur, men også en resonans i det medmenneskelige. Den gode kammerat og det man gerne vil give den anden, uden at skulle bede om noget til gengæld. Det noget vil komme helt af sig selv i det gode venskab, der binder os sammen. Når vi forstår barnet indefra og forstår os selv udefra, så skabes der en balance i mødet med hinanden. Den voksne skal hjælpe barnet med at skabe denne balance ved at være større, stærkere, klogere og venligere.

Bioetiker Mickey Gjerris taler for 'naturforundring' som en ny dyd og for en erkendelse af, at vi lever i et 'mere end menneskeligt'-fællesskab. Alle kredser de om behovet for og længslen efter et mere udvidet menneske- og verdenssyn.

Forbundethed til naturen - en samhørighed med resten af planeten

CITAT: Hvis vi skal løse klima- og biodiversitetskriserne, skal vi starte med børnene. Børn skal vide mere om naturen, dens ressourcer og kredsløb. For børn, der kender og elsker naturen, er også bedre til at passe på den, siger Maria Reumert Gjerding, præsident i Danmarks Naturfredningsforening, og understreger. Tid i naturen er en essentiel investering i vores børn og naturs velvære – nu og for fremtiden.

- Vi ser det som en pædagogisk forpligtelse at arbejde med forbindelsen mellem barnet og naturen. Det er vores opgave at sørge for at barnet får nogle direkte primære oplevelser med naturen, som er meningsgivende kognitivt og følelsesmæssigt. Børnene har brug for C2N (connection to nature). Friluftsrådet fik med Yougovs hjælp lavet en undersøgelse der tegner et klart billede af at danske børn er i **natur-underskud** - de kommer simpelthen meget mindre i naturen end deres forældre. Målet i Ribisgården er at hjælpe en relation mellem barn og natur på vej - en egentlig **naturdannelse**. Det handler om at barnet får en glæde ved naturen, bliver nysgerrig på naturens verden, interagerer med naturen, er tryk og nyder de sanselige aspekter af naturen, føler empati med naturen, og har en gryende bevidsthed og følelse af at naturen har værdi og skal passes på.
- Udfordringer med klimaforandringer og miljøspørgsmål er vores største epoketyperiske nøgleproblem i 2022 og for fremtiden. Vi har brug for en pædagogik til vores børn der er tilpasset den verden de skal vokse op i. Børn skal ikke have ansvaret for at finde løsninger på problemet her og nu. Men skal dannes til medborgerskab i et demokratisk samfund, der skal finde de løsninger. Det handler om en pædagogik, hvor barnet har selvbestemmelse, medbestemmelse og en solidaritet i fællesskab. Et fællesskab hvor der samarbejdes. Når det gælder arbejdet med FN's Verdensmål - siger vi ofte til børnene - ingen kan gøre, men alle kan gøre noget. Børnene har brug for naturen for at trives og den har brug for dem.
- Fællesskaber er stærkest hvis de rummer diversitet og børnenes forskellighed. Her gælder det for børn, såvel som voksne at vi er medskabere af hinandens muligheder.

Læringsmiljøer i den styrkede læreplan, der særligt understøtter vores Årstema

Når vi arbejder med vores årstema, vil alle de 6 læreplanstemaer indgå. Vi har valgt at have særligt fokus på børns sociale udvikling, deres oplevelser og erfaringer indenfor kultur, æstetik og fællesskab samt en oplevelse af sammenhæng og forbundenhed i natur, udeliv og science.

Nedenstående kan I læse om hvad det indebærer. Vi vil i løbet af året gennem vores dokumentation på AULA, nyhedsbreve og ferniseringer til Kaffemik fortælle jer om, hvad børnene er optaget af og hvad de lærer, erfarer og eksperimenterer med.

Social udvikling

Social udvikling

1. Læringsmiljøet skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Læringsmiljøet skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at legen er grundlæggende, for derigennem lærer børn at forhandle, at indgå kompromisser og at løse konflikter. Et af legens kendetegn er, at den bliver til undervejs, og at børn derfor må afstemme med hinanden hele tiden.
- Alle børn mødes med positive forventninger, fordi det fremmer gåpåmod og positive forventninger til omverden. Gennem legen lærer børn at forhandle, at indgå kompromisser og at løse konflikter.

Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, en samhørighed, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed. Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til personalet, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.

Deltagelse og medindflydelse

- I Ribisgården deltager børnene i sociale fællesskaber, hvor de oplever at høre til, og hvor de kan bidrage værdifuldt og relevant til fælles lege, aktiviteter og samvær. Alle børn, og særligt børn, der længerevarende befinder sig i udsatte positioner, er afhængige af, at læringsmiljøet opfatter forskellighed som en ressource og understøtter muligheden for deltagelse og medindflydelse til fælles glæde og engagement.

Empati og relationer

Empati og relationer er en væsentlig del af grundlaget for, at børn lærer sig empati. Empati handler om at mærke egne følelser, at kunne sætte sig ind i andres følelser og oplevelsesverden og at kunne handle på måder, der også understøtter samspillet med andre. Indbyrdes relationer og venskaber mellem børn har stor betydning for den sociale læring og medvirker til udvikling af sociale færdigheder, som det ofte ses i legen.

- Det er væsentligt for børns udvikling af empati, at vi er optaget af børneperspektiver, som børnene udtrykker både verbalt og kropsligt. Relationer mellem os og børnene, der bygger på ligeværd, forståelse og indlevelse medvirker til, at børnene udvikler selvstændighed og får medbestemmelse, men også til, at børnene får forståelse for andre og betydningen af handlen i fællesskabets og hinandens interesse. Dermed opnå en følelse af samhørighed.
- Alle børn har brug for at blive mødt med positive forventninger, fordi det fremmer deres gåpåmod og positive forventninger til omverdenen. Læringsmiljøet skal både understøtte børns daglige trivsel og sociale omgang med hinanden, men også bidrage til, at børnene får erfaringer med at begå sig i verden udenfor.

Samarbejdet med forældrene spiller en central rolle for barnets sociale læring og udvikling

- Dialogen mellem forældrene og personalet kan medvirke til gensidig forståelse af barnets perspektiv og det sociale liv i Ribisgården med henblik på at understøtte barnets læring og børnenes indbyrdes relationer og samhørighed. Samarbejde og dialog kan også bidrage til at forebygge mobning.
- Legens betydning for social læring børns sociale læring og udvikling fremmes bl.a. via legen. Læringsmiljøet understøtter, at legen er grundlæggende, for derigennem lærer børn at forhandle, at indgå kompromisser og at løse konflikter. Et af legens kendetegn er, at den bliver til undervejs, og at børn derfor må afstemme med hinanden hele tiden. Børns sociale læring og udvikling finder også sted, når de iagttager andre børns leg, så de fx lærer at afkode leges formelle og uformelle regler og komme med konstruktive legeudspil, der kan bringe dem ind i og fastholde legen. Børnene kan med andre ord lære forskellige sociale omgangsformer til at begå sig både i hverdagen i Ribisgården og generelt i livet, herunder også i skolen.
- Læringsmiljøet understøtter børns lyst til at lege, udforske og eksperimentere. Nogle børn kan have svært ved at få adgang til legefællesskaber, selv om de gerne vil deltage. Derfor må vi løbende veksle mellem at gå foran, ved siden af og bagved børnene med henblik på at understøtte børnenes deltagelse i legefællesskaber. Og dermed opleve en samhørighed med hinanden.
- Børn er forskellige og har brug for forskellige udfordringer. Forskelligheden kan handle om alder, køn, kulturel og social baggrund og individuelle interesser. I tilrettelæggelsen af læringsmiljøet og rammer for legen spiller såvel det fysiske miljø, indretningen, legetøjet og atmosfæren også en vigtig rolle.

Kultur, æstetik og fællesskab

Kultur, æstetik og fællesskab

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, så børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

* Institutionen er fleksibelt indrettet, så der er muligheder for, at børnene kan konstruere, eksperimentere, lege, være skabende og kreative og herunder bearbejde kulturelle og kunstneriske indtryk samt egne udtryk.

Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet. Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.

- Derfor skaber vi et miljø, der formidler glæde ved æstetiske oplevelser og skabende praksis. Vi formidler kultur og støtter alle børn, uanset baggrund, kompetencer og forudgående erfaringer med kultur.
- Vi understøtter børn i at eksperimentere med, øve sig i og afprøve sig selv inden for en bred vifte af kunstarter og udtryk.
- Vi sikrer, at alle børn får erfaringer, der kan forankre værdier, og som kan fungere som rettesnor for at orientere sig og handle på en hensynsfuld, demokratisk og respektfuld måde.

Dette understøtter en samhørighed og sikrer sammenhæng til skole, lokalsamfund og en globaliseret verden.

Kulturelt indtryk og udtryk

Det pædagogiske læringsmiljø understøtter skabende virksomhed og æstetik, der er både indtryk og udtryk.

- **Indtryksdimensionen** består af børnenes egne æstetiske oplevelser i direkte møder med forskellige kunstarter såsom scenekunst, film, maleri, musik, sang og litteratur. Æstetiske oplevelser giver børn mulighed for at dele, spejle sig i og fortolke egne og andres livserfaringer, tanker og drømme. Samtidig har oplevelserne en kropslig dimension, hvor indtryk sætter førsproglige aftryk som kropslige fornemmelser og oplevelser. Det kan fx være, at børn mærker spændingen i kroppen, når de lytter til en fængslende fortælling, eller børnene kan føle glæde eller nedtrykthed over farverne i et maleri.
- **Udtryksdimensionen** indeholder børnenes egen skabende og eksperimenterende praksis. Den er båret af børns lyst, kreativitet, improvisation og aktive deltagelse. Nysgerrighed, sansning, leg og fantasi indgår i den æstetiske læreproces og ansporer til nye perspektiver og anskuelser, der kan forankres som ny viden og ny læring. Derfor må vi være lydhøre og understøtte børn i, at de selv skaber kulturelle udtryk i et læringsmiljø, der inddrager børn i processen, værdsætter fordybelse og konstruktion samt børns egne eksperimenterende udtryk.

Læringsmiljøet er afgørende for børns kognitive, æstetiske, personlige og sociale erfaringsdannelse og omfatter derfor både Ribisgårdens rammer og lokale kulturtilbud og kunstneriske arrangementer. Det fysiske læringsmiljø i eller uden for Ribisgården må samtidig give mulighed for, at børn selv kan søge inspiration og oplevelser i forskellig litteratur og billedbøger, musik, fotografi mv.

Kultur og oplevelse af samhørighed

- Børn skal have mulighed for at skabe egen mening og indhold i hverdagen.
- De skal opleve, at deres måder at forvalte tid og rum, leg, venskaber og konflikter på bliver mødt med nysgerrighed og respekt. Samtidigt må læringsmiljøet være et demokratisk fællesskab, der sikrer deltagelsesmuligheder for alle børn, og hvor børn oplever sig selv som en aktiv del af beslutningsprocesser ud fra erfarings-niveau og formåen.
- Alle børn skal have mulighed for at udfolde deres fulde potentiale uafhængigt af social baggrund, køn, alder mv. Derfor må børn mødes med en differentieret pædagogisk indsats, så alle, også børn i udsatte positioner, har mulighed for at få erfaringer med at udfolde sig og begå sig i samfundet. Et element heri kan være, at børn får mulighed for at bruge IT i et eksperimenterende fællesskab.
- Børn skal understøttes i at udvikle evner, så de kan blive både skabende og producerende og navigere i samfundet på etisk forsvarlige måder i forhold til sig selv og andre.
- Deltagelse i fællesskaber handler om at have forståelse for egne og andres kulturelle baggrunde og traditioner. Læringsmiljøet skal bidrage til at udvikle vores børns forståelse af egne værdier og respekt for andres.

Natur, udeliv og science

Natur, udeliv og science

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som stimulerer og udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturtyper og levende organismer samt en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

- Forældrene aktivt involveres i natur og udeliv som læringsrum

Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension. Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også et grundlag for at arbejde med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur. Læringsmiljøet skal tage afsæt i mulig læring og inddrage børnene som aktive medskabere af egen læring ved at stille åbne, nysgerrige spørgsmål til børnenes forståelse af sammenhænge i naturen og deres omverden.

Personalet skal lytte til børnenes undren og egne spørgsmål og til børnenes begyndende hypotesedannelser og kategoriseringer i forhold til naturen. Børnene opmuntres til at foretage egne undersøgelser, støttes og guides i at turde øve sig igen og igen for derved at opbygge en grundlæggende tillid til egne ideer og evner, selvom børnene møder modgang. Der skal være en særlig opmærksomhed på at sikre, at børn og familier i udsatte positioner støttes i at være i og lære om naturen. Vi skal i samarbejde med jer forældre understøtte en grundlæggende naturvidenskabelig dannelse af børnene.

Natur Engagement

- Den umiddelbare glæde, sansning og her-og-nu-perspektivet fylder i børns oplevelser og lege i naturen. At være i naturen kan også give anledning til eksistentielle oplevelser og overvejelser hos børn. Læringsmiljøet må derfor tilgodese, at alle børn, uanset hvor de vokser op, og uanset baggrund, får mulighed for at opleve et bredt udsnit af naturen, både i byen og på landet. Børn skal opleve naturtyper som f.eks. skov, strand, moser og vandløb samt levende organismer som dyr, mikroorganismer og planter. Samtidig oplever børnene årets gang og får viden om fødekæder og forskellige fænomener som fx vejret og solsystemet.
- I naturen har børn mulighed for at gøre sig erfaringer med og udvikle forståelse for sammenhænge i naturen. Naturbegreber indgår som et element i læringsmiljøet og de samtaler om oplevelser, forståelser og erfaringer med naturen, som finder sted mellem børnene og os.
- Viden om naturen omhandler også menneskets påvirkning af og samspil, en forbundenhed med naturen, fx i forbindelse med miljøspørgsmål og spørgsmål om bæredygtighed og anvendelse af naturens ressourcer. Læringsmiljøet må derfor give børn mulighed for at overveje deres eget samspil med naturen og naturens ressourcer.
- Bæredygtighed handler også om at konstruere, genanvende og reparere ved hjælp af forskellige redskaber, teknikker og materialer, naturlige såvel som menneskeskabte.

Udeliv Uderummet

- Læringsmiljøet er karakteriseret ved direkte sanseoplevelser i et autentisk miljø og kan have forskellige kvaliteter. Der er det åbne og sociale rum som eksempelvis en græsplæne eller en eng, som kan bruges til boldspil og drageflyvning.
- Der er også det trygge og afgrænsede 'rum' som fx legepladsen og haven med gynger, rutsjebane og legehuse samt det vilde og rummelige 'rum' som skoven, havet og stranden med plads til fordybelse og fascination.
- Uderummet giver plads til sansning, bevægelse, fantasi og kreativitet og er et godt underlag for kolbøtter og vilde lege og eventyrlige og farlige lege. Lege, som stimulerer børns kreativitet, fx med naturmaterialer, og som giver plads til fantasi og fortolkning, når træstammen forvandles til en motorcykel.
- Udeliv handler blandt andet om at give børn legemuligheder og oplevelser i og med naturen, så de får mulighed for at lære sig selv og naturen at kende. Naturen giver et særligt rum for at styrke aktiv lytning og nysgerrighed, ligesom naturens rum kan udvide børnenes deltagelsesmuligheder i fællesskabet på tværs af alder, køn, kultur og interesser.

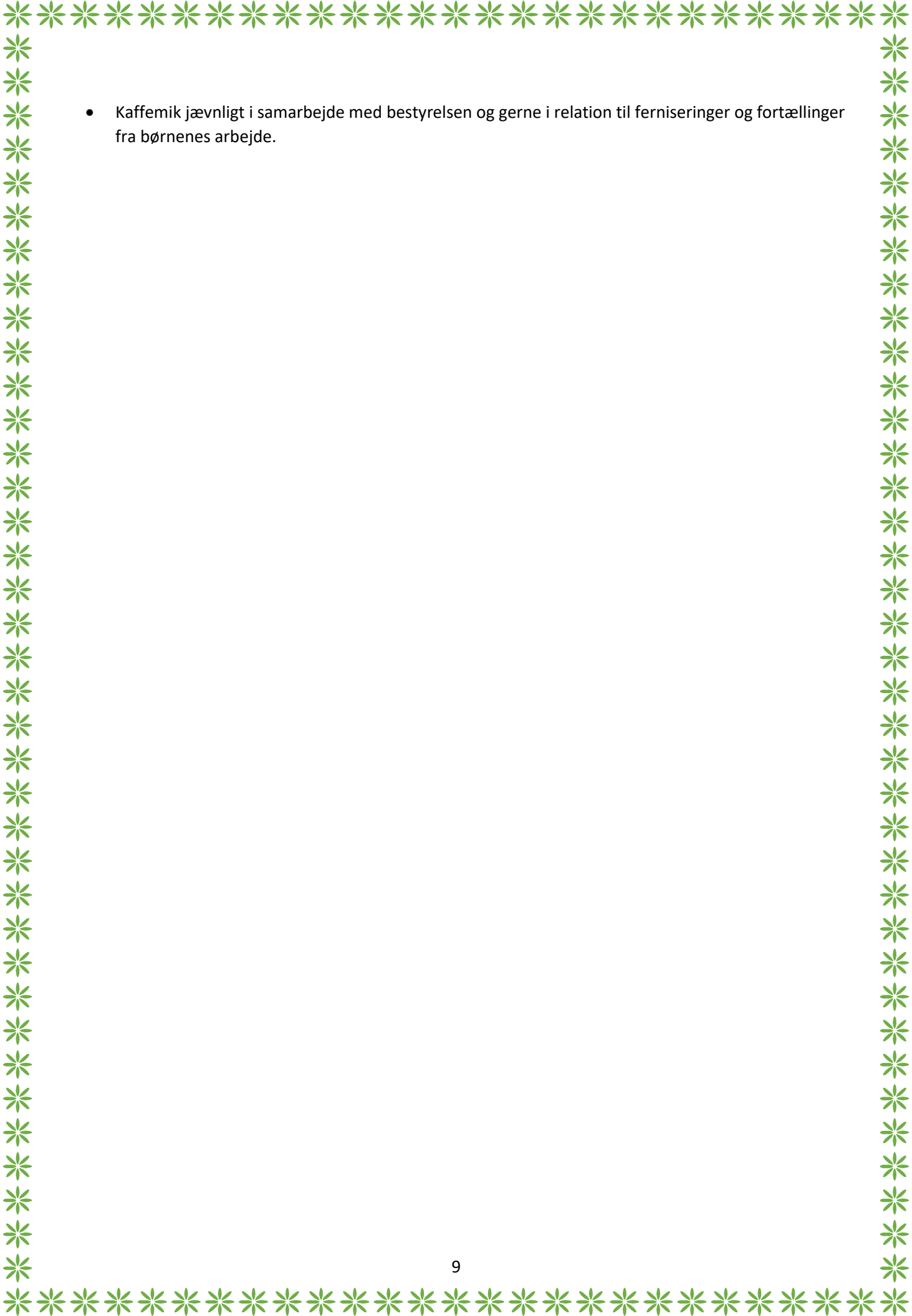
Science

- Sciencetilgangen vægter en undersøgende tilgang, som åbner for en aktiv inddragelse af naturen og naturfænomener som lys, luft, magnetisme og vejrfænomener.
- I sciencetilgangen er der fokus på børns begyndende forståelse for lovmæssigheder i naturen, børns medfødte talfornemmelse og fornemmelse for størrelser og dermed en begyndende matematisk opmærksomhed. Der tages udgangspunkt i et læringssyn, der aktivt inddrager børnenes eksisterende viden og erfaringer, undren og spørgsmål, men som samtidig forstyrrer og udfordrer børnenes aktuelle forståelse.
- En proces, som går fra det meget konkrete til det abstrakte – fra regnorm til luftfart, hvor vi skaber en mental bro mellem den konkrete læring i hverdagen og samtidig har øje for naturvidenskabens forståelser og begreber.
- En sciencetilgang betyder, at læringsmiljøet giver børnene mulighed for at danne erfaringer med årsag, virkning og sammenhænge og støtter børnene i at kategorisere og systematisere deres omverden ved hjælp af relationspar, som mange/få, stor/lille, tung/let, over/under osv. Personalet tilrettelægger desuden læringsmiljøet, så det giver børn mulighed for at eksperimentere med antal, rum og form som tidlige indgange til det matematiske sprog.

Traditioner

Alle traditioner evalueres løbende og vi tilpasser dem med meningskabelse og sammenhæng i børnenes læringsmiljøer. Traditionerne vil afspejle vores årstema **"Samhørighed i samspil kultur og natur"**.

- Lysfest ultimo januar 2022
- Fastelavn skal evalueres – en skabende fest - med teater og natur karneval...
- Påske skal evalueres -Forårets kommen -Trille æg - Haverne spirer
- Decembertid
- Bedstedag der kunne flyttes hen til en dag i foråret, den var aflyst grundet Corona
- Skolebørn – med overnatning i Ribisgården og afslutningsfesten

-
- Kaffemik jævnligt i samarbejde med bestyrelsen og gerne i relation til ferniseringer og fortællinger fra børnenes arbejde.